

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative (dezvoltarea infrastructurii energetice transfrontaliere, actualizarea atribuțiilor autorității de reglementare și sporirea capacității de implementare a proiectelor de infrastructură de transport al energiei electrice, declarate de utilitate publică de interes național)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea infrastructurii energetice transfrontaliere, actualizarea atribuțiilor autorității de reglementare și sporirea capacității de implementare a proiectelor de infrastructură de transport al energiei electrice, declarate de utilitate publică de interes național), a fost elaborat de Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de Lege este elaborat și promovat în temeiul îndeplinirii angajamentelor ce reies din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 privind transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului nr. 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, după cum a fost adaptat și aprobat prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2023/03/MC-EnC.

Totodată, necesitatea aprobării proiectului de Lege rezidă din Programul Național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Clusterul 4, Capitolul 21 Rețele Transeuropene, acțiunea nr. 4.

Subsecvent, proiectul este elaborat în temeiul art. 6 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea elaborării și adoptării prezentului proiect de lege este determinată de *imperativul modernizării cadrului normativ național în domeniul energiei, în contextul schimbărilor structurale profunde la nivel regional și european*, al noilor obligații internaționale asumate de Republica Moldova și al necesității sporirii securității energetice naționale.

Totodată, proiectul de lege a fost elaborat în scopul executării prevederilor:

i. pct. 3, 6, 7 și 17 din Anexă la Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești,

ii. pct. 3, 6, 7 și 18 din Anexă la Legea nr. 88/2025 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți–Suceava, de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV și de construcție a stației electrice Bălți 400 kV, și

iii. art. 3 din Legea nr. 67/2017 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție și de reconstrucție a liniilor electrice de înaltă tensiune (110 kV) conform traseului Drochia–Șuri, Șuri–Dondușeni, Chișinău–Hîncești, Hîncești–Cneazevca, Șoldănești–Ignăței, adoptate de Parlament întru consolidarea securității energetice a țării.

• **Modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică;**

Dezvoltarea sectorului energetic este parte a procesului de dezvoltare sustenabilă a Republicii Moldova, iar creșterea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie în sistemul energetic al țării sunt primordiale în decarbonizarea sectorului energetic național.

Republica Moldova este parte contractantă a Comunității Energetice și are obligația de a transpune și implementa actele juridice adoptate în cadrul acesteia. Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, adaptat și aprobat prin deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, instituie un nou model de guvernare a proiectelor de infrastructură energetică.

Acest model presupune prioritizarea proiectelor de interes comun, coordonarea transfrontalieră a autorizării, introducerea termenelor maxime obligatorii, participarea părților interesate la etapele incipiente ale proiectului, corelarea investițiilor energetice cu obiectivele climatice.

De menționat că Legea nr. 174/2017, în forma sa actuală, nu conține un cadru normativ adecvat pentru aplicarea acestor cerințe, ceea ce creează un risc real de neconformare cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

Analiza cadrului legislativ existent evidențiază lipsa unei reglementări unitare a proiectelor energetice strategice, absența unei autorități naționale cu rol de coordonare a autorizării, fragmentarea competențelor între autorități, lipsa termenelor clare și previzibile de autorizare, lipsa unui mecanism de soluționare a blocajelor administrative.

Aceste deficiențe generează întârzieri semnificative în implementarea proiectelor energetice, cresc costurile investiționale și descurajează investitorii. Proiectul de Lege răspunde direct acestor lacune prin instituirea unui cadru juridic coerent și funcțional.

Evenimentele geopolitice recente au demonstrat vulnerabilitatea sistemelor energetice slab interconectate și dependente de surse unice de aprovizionare. În acest context, dezvoltarea infrastructurii energetice devine o componentă esențială a securității naționale.

Prin reglementarea proiectelor CE și IR, proiectul de lege creează premisele pentru diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare, creșterea capacității de interconectare, integrarea Republicii Moldova în piața energetică regională, precum și reducerea riscurilor sistemice și a blocajelor de infrastructură.

De menționat faptul că proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru finanțare din surse externe nerambursabile sau la dobânzi preferențiale. Cu toate acestea, accesul la aceste fonduri este condiționat de existența unui cadru normativ național compatibil cu regulile europene.

Suplimentar, durata excesivă a proceselor de autorizare reprezintă unul dintre principalele obstacole în calea implementării proiectelor energetice. În lipsa unor mecanisme de coordonare, dezvoltatorii sunt nevoiți să interacționeze separat cu multiple autorități, ceea ce generează întârzieri și costuri suplimentare.

Astfel, proiectul introduce un punct unic de contact, un calendar obligatoriu de autorizare, termene maxime legale, mecanisme de monitorizare și intervenție, aceste măsuri contribuind la creșterea eficienței administrației publice și la reducerea poverii administrative.

Suplimentar, Proiectul de lege integrează explicit dimensiunea climatică și asigură corelarea investițiilor energetice cu obiectivele de reducere a emisiilor și de adaptare la schimbările climatice.

De menționat faptul că Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică conține, în forma sa actuală, referințe la acte normative care au fost abrogate, au fost înlocuite prin acte normative noi sau au suferit modificări substanțiale de structură și conținut. În special, referințele la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu mai sunt conforme realității normative, având în vedere intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, care a instituit un cadru juridic nou, aliniat acquis-ului Uniunii Europene.

În ceea ce se referă la durata medie actuală a procesului de autorizare, aceasta este de 3 ani, în funcție de complexitatea proiectului. Atunci când autoritățile implicate în procesul de autorizare sunt Ministerul Energiei, în calitate de facilitator și coordonator al procesului de autorizare, Agenția de Mediu, autoritățile administrației publice locale.

Aferent procedurilor de emitere a actelor permissive, acesta sunt clar reglementate, prevăd termene prestabilite, iar lista documentelor ce urmează a fi prezentate de dezvoltatorii proiectelor CE sau IR este stabilită exhaustiv în actele normative aplicabile.

Cu toate acestea, în vederea asigurării transpunerii și implementării Regulamentului (UE) nr. 869/2022 în cadrul normativ național, proiectul de lege introduce principiul priorității proiectelor CE și IR în procesele de emitere a actelor permissive în domeniul mediului, precum și în cadrul procedurilor de amenajare a teritoriului.

În acest context, proiectul prevede instituirea unui grup de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Energiei, ai autorităților emitente și ai dezvoltatorului proiectului, cu scopul de a conveni asupra unui calendar al procesului de autorizare și de a examina eventualele dificultăți sau neclarități apărute pe parcursul acestuia.

De asemenea, în conformitate cu principiile stabilite de Regulamentul (UE) nr. 869/2022, Ministerul Energiei urmează să adopte două decizii: **i.** decizia de confirmare a acceptării notificării privind inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR; și **ii.** decizia de acceptare a dosarului de candidatură al dezvoltatorului proiectului.

Aceste decizii nu constituie acte permissive în sensul Legii nr. 160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător, ci au rolul de repere procedurale care marchează inițierea și finalizarea etapelor specifice ale procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR.

Nu au fost identificate decalaje sau disfuncționalități principiale între cadrul normativ național și cerințele actului european, reglementarea existentă fiind, în linii generale, aliniată la modelul instituit la nivelul Uniunii Europene. Diferențele constatate au un caracter limitat și nu afectează conformarea de fond, fiind abordate prin ajustările punctuale prevăzute în proiectul de act normativ.

• **Modificarea Legii nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești;**

În ceea ce se referă la Proiectul de interconexiune LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău, acesta reprezintă un obiectiv specific prevăzut în Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013, iar realizarea Proiectului reprezintă o măsură prevăzută de Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027.

Respectiv, în procesul de implementare a prevederilor Legii în ceea ce se referă la exproprierea terenurilor înregistrarea definitivă a dreptului de proprietate al statului asupra acestora IP „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” a comunicat că în cazul unor terenuri expropriate a fost stabilită imposibilității achitării despăgubirilor și a emiterii confirmării de plată a acestora, în ordinea prevăzută la pct. 3 lit. b) din Procedura specială de expropriere aprobată prin Legea nr. 120/2022 (în continuare – Procedura specială de expropriere). Situația fiind determinată de faptul că, pentru un grup de persoane, lipsesc actele confirmative ale dreptului de proprietate și/sau nu este posibilă identificarea corespunzătoare a expropriaților, inclusiv din cauza aflării acestora în afara teritoriului Republicii Moldova sau din alte motive obiective precum proprietarul este decedat, iar dreptul de proprietate nu a fost transmis moștenitorilor (succesorilor) potrivit cadrului legal în vigoare.

În acest sens, potrivit pct. 14 din Procedura specială de expropriere, în asemenea cazuri, consemnarea despăgubirii de către expropriator urmează a fi efectuată într-un cont special deschis pe numele expropriatului, situație în care măsura suspensivă privind realizarea plății despăgubirii se consideră îndeplinită. Cu toate acestea, lipsa actelor confirmative care atestă dreptul de proprietate și/sau imposibilitatea identificării corespunzătoare a expropriatului nu permit, aplicarea prevederii aferente unui „*cont special deschis pe numele expropriatului*”.

Prin urmare, în scopul definitivării și în vederea optimizării procedurii de expropriere aplicabil construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău, a fost identificată necesitatea modificării actului legislativ în cauză, prin substituirea textului „*cont special deschis pe numele expropriatului*” cu textul „*cont special trezorerial*”, similar prevederilor procedurii speciale de expropriere instituite prin Legea nr. 88/2025 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Bălți–Suceava, de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV și de construcție a stației electrice Bălți 400 kV.

Este de menționat că în acest sens, prin demersul nr. 11/02-1086 din 16 decembrie 2025 UCIPE a informat Ministerul Energiei referitor la dificultățile întâmpinate în implementarea procedurii speciale de expropriere instituite prin Legea nr. 120/2022. În baza căruia Ministerul Energiei s-a adresat prin demersul nr. 05- 3215 din 22 decembrie 2025 către IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” cu solicitarea acordării suportului în eliminarea blocajului stabilit.

Prin urmare, la data de 16 ianuarie 2026, pe platforma Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru a avut loc ședința de lucru privind plata despăgubirilor, drept confirmarea alocării surselor bugetare necesare pentru plata despăgubirilor, cu confirmare scrisă din partea UCIPE ce atestă consemnarea/transferul despăgubirii într-un cont special trezorerial (*Procesul Verbal se anexează*). Drept urmare a ședinței a fost stabilită necesitatea modificării Legii nr. 120/2022 în scopul deblocării procesului de expropriere și înregistrarea definitivă a dreptului de proprietate a statului asupra terenurilor expropriate.

Totodată, având în vedere intervențiile legislative survenite, se impune ajustarea și actualizarea corespunzătoare a trimiterilor și referințelor utilizate în textul legii, astfel încât acestea

să corespundă cadrului normativ în vigoare. În acest sens, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică a fost abrogată și înlocuită cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, precum și Codul funciar nr. 828/1991 a fost abrogat și înlocuit cu Codul funciar nr. 22/2024. În lipsa acestor ajustări, pot apărea neclarități de interpretare și aplicare, inclusiv riscul unor referințe devenite caduce sau inaplicabile, ceea ce ar afecta coerența și previzibilitatea reglementării.

• **Modificarea Legii nr. 88/2025 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți–Suceava, de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV și de construcție a stației electrice Bălți 400 kV;**

Modificările propuse la legea în cauză vizează necesitatea ajustării și actualizării corespunzătoare a trimiterilor și referințelor utilizate în textul acesteia, în contextul modificării și/sau abrogării unor acte normative conexe, prin similitudine cu cele menționate aferent Legii nr. 120/2022.

• **Modificarea Legii nr. 67/2017 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție și de reconstrucție a liniilor electrice de înaltă tensiune (110 kV) conform traseului Drochia–Șuri, Șuri–Dondușeni, Chișinău–Hîncești, Hîncești–Cneazevca, Șoldănești–Ignăței;**

Menționăm că, în procesul de implementare a prevederilor Legii nr. 67/2017 și ale Hotărârii Guvernului nr. 666/2019 privind implementarea unor măsuri pentru exproprierea bunurilor imobile (terenurilor) situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție și de reconstrucție a liniilor electrice de înaltă tensiune (110 kV) conform traseelor Drochia–Șuri, Șuri–Dondușeni, Chișinău–Hîncești, Hîncești–Cneazevca și Șoldănești–Ignăței, ÎS „Moldelectrica”, în calitate de entitate responsabilă de realizarea procesului de expropriere a terenurilor necesare executării lucrărilor menționate, a comunicat despre dificultățile întâmpinate în derularea acestui proces, inclusiv în cadrul ședinței de lucru interinstituționale din 27 octombrie 2025. În urma ședinței respective s-a agreat că ÎS „Moldelectrica” va prezenta propuneri de ajustare și/sau completare a cadrului normativ prenotat.

Prin urmare în ceea ce privește Legea nr. 67/2017, prin demersul nr. 46-47/286 din 2 februarie 2026 ÎS „Moldelectrica” a prezentat propuneri și a solicitat suportului pentru eliminarea blocajelor identificate în procesul de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

În acest sens proiectul urmărește completarea Legii nr. 67/2017 cu norme speciale, referitoare la:

- Derogarea de la unele prevederi ale Codului funciar nr. 22/2024, în special de la art. 58, 59. Derogarea fiind necesară în scopul atingerii obiectivului strategic și de importanță națională. În acest sens, retragerea unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier pentru executarea lucrărilor de construcție cu aprobarea de către autoritățile administrației publice locale și ai deținătorilor de terenuri, va tergiversa semnificativ procesul de implementare a proiectului și atingerii indicatorilor cantitativi și calitativi. Astfel, retragerea terenurilor din circuit silvic sau agricol în proiectul de lege, se propune a fi realizată prin efectul legii de utilitate publică și de interes național.

- O altă derogare vizează prevederile art. 140 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, în vederea prevenirii tergiversării lucrărilor de expropriere în situațiile în care obținerea prealabilă a dreptului de folosință sau a servituții asupra terenurilor nu poate fi realizată pentru toate bunurile vizate. Derogarea este justificată de existența unor cazuri obiective care împiedică încheierea actelor cu toți titularii de drept, precum: proprietari neidentificați ori indisponibili, succesiuni nefinalizate, litigii, neconcordanțe în evidențele cadastrale sau refuzuri punctuale. În lipsa unei norme derogatorii, asemenea situații pot bloca întregul proces de expropriere și, implicit, implementarea lucrărilor de utilitate publică.

- Suplimentar, prin Proiectul de lege se propune derogarea de la art. 3, art. 15 alin. (2) și alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, astfel încât inițierea formării bunului imobil să fie efectuată de către ÎS „Moldelectrica” și/sau succesorul de drept al acesteia. În acest sens, se menționează că experiența anterioară similară a Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, a fost una de succes, iar lucrările cadastrale

realizate au atins un nivel înalt de execuție în cadrul proiectelor similare, cum ar fi Proiectul de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic și Proiectul „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”. În acest sens se propune aplicarea abordării similare și în cazul lucrărilor de utilitate publică prevăzute de Legea nr. 67/2017.

Astfel, prin desemnarea ÎS „Moldelectrica” pentru inițierea formării bunurilor imobile pe întreg traseul LEA, se va asigura executarea lucrărilor într-un mod unitar pentru toate bunurile imobile. Aceasta reprezintă o abordare mai eficientă comparativ cu situația în care această acțiune ar fi fost realizată individual de către proprietarii terenurilor, conform prevederilor Legii nr. 354/2004.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Proiectul de lege propus vizează modernizarea și consolidarea cadrului juridic general în domeniul energiei, prin ajustarea Legii nr. 174/2017 la noile realități legislative și instituționale. Intervențiile legislative propuse urmăresc asigurarea coerenței normative, creșterea aplicabilității efective a legii și crearea unui cadru juridic adecvat pentru dezvoltarea infrastructurii energetice de importanță strategică.

În acest sens, proiectul:

- **actualizează clauza de armonizare a Legii nr. 174/2017** prin includerea referinței la Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice.

- **corelează referințelor legale cu legislația sectorială actualizată**, în special prin substituirea trimiterilor la Legea nr. 107/2016 cu referințe la Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Această modificare este necesară pentru eliminarea neconcordanțelor normative, sporirea clarității juridice și respectarea principiului securității raporturilor juridice.

- **introduce și redefiniște unele noțiuni-cheie**, în scopul alinierii terminologiei utilizate în Legea nr. 174/2017 cu cea din legislația Uniunii Europene și din actele Comunității Energetice. Astfel, sunt introduse concepte precum infrastructura energetică, proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, infrastructura dedicată hidrogenului, rețelele inteligente, adaptarea la schimbările climatice și proiectele concurente, ceea ce permite integrarea dimensiunii climatice și tehnologice în politica energetică națională;

- **instituie un capitol distinct consacrat proiectelor de interes comun și proiectelor de interes reciproc**, prin care este reglementat un regim juridic special pentru infrastructura energetică strategică. În cadrul acestui capitol sunt stabilite criteriile de eligibilitate și evaluare a proiectelor, procedura de includere a acestora în listele relevante, statutul lor prioritar, precum și obligațiile promotorilor de proiecte și competențele autorităților publice implicate.

- **reglementează procedura de autorizare coordonată și accelerată pentru proiectele de interes comun și de interes reciproc**. Proiectul prevede desemnarea unui punct unic de contact, instituirea unor termene maxime pentru etapele procedurii de autorizare, precum și mecanisme de coordonare și monitorizare interinstituțională. Aceste măsuri sunt menite să reducă durata procedurilor administrative, să prevină blocajele și să asigure predictibilitatea procesului investițional.

- **asigurarea coordonării procesului de autorizare Indicatori de performanță:**

- numărul grupurilor de lucru instituite;
- existența unui calendar de autorizare pentru fiecare proiect.

- **asigurarea emiterii actelor permissive în termeni proximi Indicatori de performanță:**

- procentul proiectelor CE/IR integrate în procesul de autorizare;
- durata medie a etapelor procesului de autorizare.

- **aplicarea coerentă a metodologiei de analiză cost-beneficiu (CBA) Indicatori de performanță:**

- numărul proiectelor evaluate conform metodologiei;
- numărul evaluărilor transmise grupurilor regionale.
- Asigurarea participării autorităților naționale în mecanismele Comunității Energetice

- indicatori de performanță:

- rata participării la reuniuni;
- numărul avizelor/pozițiilor exprimate.

- creșterea transparenței și predictibilității procedurilor Indicatori de performanță:

- gradul de publicare a informațiilor privind proiectele;
- numărul consultărilor publice organizate.

- introducerea principiului priorității proiectelor CE și IR Indicatori de performanță:

- procentul procedurilor în care se aplică statutul de prioritate;
- reducerea duratei de emitere a actelor permissive.

- monitorizarea și raportarea implementării Indicatori de performanță:

- numărul rapoartelor elaborate și transmise;
- gradul de implementare a proiectelor.

Suplimentar, prin proiect sunt **consolidate și clarificate competențele autorităților publice implicate în domeniul energetic**, inclusiv ale organului central de specialitate și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în vederea evitării suprapunerilor de atribuții și asigurării unei cooperări instituționale eficiente.

De asemenea, proiectul introduce **cerințe sporite de transparență și consultare publică**, prevăzând implicarea publicului și a părților interesate încă din fazele incipiente ale proiectelor strategice. Această abordare contribuie la creșterea acceptabilității sociale a proiectelor energetice și la reducerea riscului de contestare ulterioară a acestora.

Proiectul reglementează, totodată, principiile de analiză cost-beneficiu, repartizarea costurilor și recuperarea investițiilor, inclusiv în context transfrontalier, în conformitate cu practicile europene. Prin aceste prevederi se urmărește creșterea eficienței economice a investițiilor și utilizarea optimă a resurselor financiare disponibile.

Un alt aspect important al proiectului constă în **integrarea explicită a obiectivelor de tranziție energetică și de combatere a schimbărilor climatice**, prin introducerea obligației de evaluare a impactului proiectelor asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptării la schimbările climatice.

În final, proiectul ajustează mecanismele de control, sancționare și contestare, prin corelarea acestora cu prevederile Codului administrativ, și elimină normele redundante sau depășite, contribuind astfel la simplificarea și eficientizarea cadrului normativ în domeniul energetic.

Printre obiectivele proiectului putem enumera:

Crearea unui cadru juridic modern și coerent pentru dezvoltarea infrastructurii energetice strategice, prin armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și cu obligațiile asumate în cadrul Comunității Energetice.

Eficientizarea procedurilor administrative de autorizare și coordonare a proiectelor energetice de interes comun și reciproc, în vederea reducerii blocajelor instituționale, sporirii predictibilității juridice și stimulării investițiilor.

Consolidarea securității energetice și sprijinirea tranziției energetice durabile, prin facilitarea interconectărilor regionale, integrarea tehnologiilor moderne și corelarea politicilor energetice cu obiectivele climatice.

2. Modificarea Legii nr. 120/2022 în vederea optimizării procedurii de expropriere pentru construcția LEA 400 kV Vulcănești–Chișinău, inclusiv prin corelarea și actualizarea referințelor normative, astfel încât acestea să corespundă cadrului normativ în vigoare.

3. Modificarea Legii nr. 88/2025, în vederea corelării și actualizării trimiterilor normative, ca urmare a intervențiilor legislative survenite, inclusiv prin înlocuirea referințelor la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (abrogată) cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, precum și a referințelor la Codul funciar nr. 828/1991 cu Codul funciar nr. 22/2024.

4. Modificarea Legii nr. 67/2017, în vederea deblocării procesului de expropriere și a înregistrării bunurilor imobile (terenurilor) afectate de lucrările de utilitate publică de interes național ori situate în zona de amplasare a acestora. Prin proiect se propune completarea Legii nr. 67/2017 cu articole noi (art. 5-7), în conformitate cu cele menționate la secțiunea 2.2 din prezenta notă.

Se propune ca proiectul legii de modificare să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, având în vedere necesitatea asigurării implementării fără întârziere a cadrului normativ aferent transpunerii Regulamentului UE nr. 2022/869.

Intrarea în vigoare accelerată este justificată de importanța instituirii în regim urgent a mecanismelor naționale de coordonare și autorizare a proiectelor de infrastructură energetică de interes strategic, precum și de necesitatea realizării în termen a proiectelor respective și a implementării la timp a reformelor prevăzute în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027.

Totodată, această abordare este necesară pentru respectarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Comunității Energetice, avansarea procesului de integrare în piața internă a energiei a Uniunii Europene și susținerea obiectivelor aferente statutului Republicii Moldova de stat candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, în special în ceea ce privește consolidarea securității energetice, dezvoltarea interconectărilor și accelerarea alinierii la *acquis*-ul Uniunii Europene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost analizate mai multe opțiuni alternative de politică publică și de intervenție legislativă, în vederea identificării soluției optime pentru atingerea obiectivelor propuse.

Prima opțiune analizată a constat în menținerea cadrului normativ existent, fără intervenții legislative asupra Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Această opțiune a fost exclusă deoarece cadrul normativ actual nu reflectă noile cerințe ale Comunității Energetice și ale legislației Uniunii Europene, în special în ceea ce privește proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc. Menținerea status-quo-ului ar limita capacitatea autorităților publice de a implementa proiecte energetice strategice, afectând securitatea energetică și accesul la finanțare externă.

O altă opțiune analizată a fost elaborarea unei legi speciale separate privind proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc. Această soluție ar fi condus la fragmentarea cadrului normativ în domeniul energetic, la suprapuneri de reglementări și la dificultăți de aplicare practică. Integrarea reglementărilor relevante în Legea nr. 174/2017 asigură coerența legislativă, claritatea normativă și o aplicare unitară a politicii energetice naționale.

În urma analizei comparative a opțiunilor disponibile, s-a constatat că modificarea și completarea Legii nr. 174/2017 reprezintă soluția optimă, proporțională și necesară pentru atingerea obiectivelor urmărite. Această opțiune permite asigurarea conformității cu legislația Uniunii Europene și cu cadrul Comunității Energetice, consolidarea securității energetice, eficientizarea proceselor administrative și crearea unui mediu investițional favorabil în domeniul energetic.

În ceea ce se referă la modificarea Legii nr. 120/2022, modificarea Legii nr. 88/2025, modificarea Legii nr. 67/2017 și modificarea Legii nr. 10/2016 *nu au fost identificate opțiuni alternative.*

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de lege va avea un impact preponderent pozitiv asupra sectorului public, prin clarificarea competențelor instituționale, eficientizarea proceselor administrative și consolidarea capacității autorităților publice de a gestiona proiecte energetice strategice.

Proiectul de lege nu implică crearea de noi autorități publice și nu presupune extinderea semnificativă a structurilor instituționale existente. Atribuțiile noi sau consolidate prevăzute în proiect sunt exercitate în limitele competențelor autorităților deja existente, în special ale organului central de specialitate în domeniul energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și ale autorităților publice implicate în procedurile de autorizare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

Se menționează că resursele financiare necesare pentru implementarea proiectelor și, în special, pentru realizarea lucrărilor de expropriere aferente proiectelor declarate de utilitate publică

de interes național prin Legea nr. 120/2022 și Legea nr. 88/2025 au fost/sunt prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul 2026 nr. 322/2025 și estimările pe anii 2027-2028.

Totodată, în ceea ce privește lucrările de expropriere aferente proiectului declarat de utilitate publică de interes național prin Legea nr. 67/2017, resursele financiare, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 666/2019, au fost alocate ÎS „Moldelectrica”, care până în prezent nu le-a utilizat drept consecința directă a blocajelor procedurale și a incertitudinilor juridice care au afectat continuitatea procesului de expropriere. Astfel, pentru realizarea măsurilor de expropriere aferent hotărârii Guvernului nr. 666/2019 au fost alocate mijloace financiare de la bugetul de stat în sumă de 7845,0 mii lei, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege va avea un impact preponderent pozitiv asupra sectorului privat, prin crearea unui cadru juridic mai clar, previzibil și favorabil investițiilor în domeniul energetic.

Din perspectiva mediului de afaceri, proiectul de lege creează un cadru normativ mai clar, previzibil și favorabil investițiilor în infrastructura energetică, contribuind la reducerea incertitudinilor juridice și administrative care pot afecta planificarea și implementarea proiectelor. Prin armonizarea legislației naționale cu standardele europene și prin clarificarea regimului juridic al proiectelor energetice strategice, proiectul oferă operatorilor economici o mai bună vizibilitate asupra cerințelor legale, procedurilor aplicabile și responsabilităților instituționale.

Un element esențial pentru mediul de afaceri îl constituie reglementarea unei proceduri de autorizare coordonate, cu termene maxime clare și mecanisme de cooperare interinstituțională. Aceasta reduce durata și complexitatea proceselor administrative, diminuează costurile indirecte asociate întârzierilor și contribuie la creșterea predictibilității investițiilor. Desemnarea unui punct unic de contact facilitează interacțiunea dintre investitori și autoritățile publice, simplificând parcursul administrativ al proiectelor.

Proiectul nu introduce sarcini financiare suplimentare sau obligații administrative disproporționate pentru întreprinderi. Cerințele privind furnizarea de informații, participarea la consultări sau respectarea procedurilor de autorizare sunt aliniate practicilor europene și sunt justificate de interesul public major al proiectelor energetice. În același timp, claritatea normativă și stabilitatea cadrului juridic reduc riscul litigiilor și al interpretărilor divergente, ceea ce reprezintă un avantaj semnificativ pentru mediul investițional.

Prin compatibilizarea cadrului normativ cu legislația Uniunii Europene, proiectul sporește accesul operatorilor economici la oportunități de finanțare externă și la proiecte transfrontaliere, stimulând participarea sectorului privat la dezvoltarea infrastructurii energetice. Pe termen mediu și lung, aceste măsuri contribuie la crearea unui mediu concurențial mai eficient și la consolidarea încrederii investitorilor.

În ansamblu, proiectul de lege are un impact pozitiv și proporțional asupra mediului de afaceri, prin reducerea barierelor administrative, creșterea transparenței și predictibilității și stimularea investițiilor, fără a genera costuri excesive pentru sectorul privat.

Modificările propuse pentru Legea nr. 174/2017 au în vedere, în calitate de potențiali dezvoltatori ai proiectelor CE sau IR, operatorii de sistem, precum și orice alți investitori care intenționează să implementeze proiecte din categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 la proiectul de lege. Facilitarea nu implică în sine anularea termenelor de eliberare, termenele sunt indicate în lege, în lege sunt indicați termenii maximi, facilitarea prevede că informarea autorităților despre importanța strategică a Proiectelor, urmărirea eliberării acestora în termeni cât mai restrânși, precum și coordonarea lucrării simultane pe mai multe filiere.

În ceea ce se referă la modificările operate la clarificarea procedurilor de expropriere a terenurilor afectate de construcția LEA 400 kV Vulcănești–Chișinău, LEA 400 kV Bălți–Suceava și LEA 110 kV Drochia–Șuri, Șuri–Dondușeni, Chișinău–Hîncești, Hîncești–Cneazevca, Șoldănești–Ignăței, acestea ar avea efect la creșterea transparenței și predictibilității pentru proprietarii privați de terenuri. Totodată, aceste ajustări reduc riscul de litigii și asigură o compensare corectă și conformă cu măsurătorile tehnice finale, facilitând în același timp implementarea proiectului de infrastructură strategică, necesară pentru asigurarea securității în alimentare cu energie electrică a statului.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului de lege nu are drept scop și nu implică prelucrarea extensivă a datelor cu caracter personal. Prevederile propuse vizează, în principal, reglementarea procedurilor administrative, instituționale și investiționale în domeniul energetic, având ca obiect infrastructura energetică și proiectele de interes comun și de interes reciproc.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile propuse vizează reglementarea cadrului juridic și instituțional în domeniul energetic, fără a introduce dispoziții care să stabilească diferențieri, tratamente preferențiale sau restricții bazate pe criteriul de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege are un impact preponderent pozitiv asupra mediului, întrucât creează cadrul juridic necesar pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor energetice strategice în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și cu obiectivele naționale și europene de protecție a mediului și combatere a schimbărilor climatice.

Prevederile proiectului promovează dezvoltarea infrastructurii energetice moderne, inclusiv a rețelelor inteligente, a infrastructurii dedicate hidrogenului și a interconectărilor care facilitează integrarea energiei din surse regenerabile. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la creșterea eficienței energetice și la diminuarea dependenței de surse de energie cu impact negativ asupra mediului.

În ceea ce se referă la modificările operate la Legea nr. 67/2017, este de menționat că implementarea acestora urmează a fi realizată în conformitate și concordanță cu legislația națională în domeniul protecției mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Adoptarea proiectului de lege va contribui la creșterea rezilienței sistemului energetic național, prin facilitarea dezvoltării infrastructurii energetice strategice și a interconectărilor transfrontaliere. Aceasta va reduce vulnerabilitățile sistemice, va spori capacitatea de răspuns la situații de criză și va consolida securitatea energetică a Republicii Moldova.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege este elaborat inclusiv în scopul asigurării alinierii legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul infrastructurii energetice, în special cu prevederile Regulamentului (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice.

Prin modificarea și completarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, proiectul asigură transpunerea principiilor și mecanismelor instituite de legislația Uniunii Europene referitoare la proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, inclusiv în ceea ce privește criteriile de eligibilitate, procedurile de evaluare, autorizarea coordonată și cooperarea transfrontalieră.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Modificările ce se referă la Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul de lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice.

În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, fost elaborat Tabelul de concordanță aferente actului UE transpus prin proiectul de lege.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Pentru asigurarea transparenței în procesul decizional, Ministerul Energiei, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative a fost plasat anunțul despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de Lege ([link](#)) și ([link](#)).

Suplimentar, Ministerul Energiei la etapa de elaborare a proiectului de Lege a solicitat participanților la piață formularea propunerilor de modificare și ajustare a Legii nr. 174/2017, inclusiv cu identificarea și argumentarea impedimentelor întâlnite în aplicarea cadrului normativ actual, în vederea integrării soluțiilor necesare în proiectul de lege.

Propunerile recepționate au vizat, în principal, clarificarea unor proceduri administrative, eliminarea ambiguităților normative, corelarea reglementărilor sectoriale și reducerea barierelor care afectează implementarea proiectelor energetice. De asemenea, participanții la piață au semnalat dificultăți legate de durata procedurilor de autorizare, suprapunerea competențelor instituționale și lipsa unor mecanisme de coordonare eficiente.

În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, odată cu transmiterea de către Cancelaria de Stat spre avizare/expertizare, proiectul legii și nota de fundamentare la acesta au fost publicate spre consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Energiei și pe portalul consultativ particip.gov.md ([link](#)) și ([link](#)). Astfel, propunerile și obiecțiile aferente proiectului au fost luate în calcul, în procesul de definitivare al acestuia.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul de lege urmează a fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, conform prevederilor art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Intervențiile legislative propuse la Legea nr. 174/2017 sunt concepute pentru a asigura coerența și continuitatea reglementării în domeniul energetic, prin corelarea normelor generale cu evoluțiile recente ale cadrului legislativ național și european.

Proiectul urmărește inclusiv armonizarea dispozițiilor Legii nr. 174/2017 cu legislația sectorială relevantă, inclusiv cu actele normative care reglementează energia electrică, gazele naturale, eficiența energetică și procedurile administrative aplicabile infrastructurii energetice. În acest sens, sunt actualizate referințele legale și este aliniată terminologia utilizată, pentru a elimina neconcordanțele și a facilita aplicarea uniformă a normelor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ, în ceea ce se referă la Legea nr. 174/2017, de către Ministerul Energiei urmează a fi realizat un Ghid care să asigure transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR.

Totodată, de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în ceea ce se referă la Legea nr. 174/2017, urmează a fi elaborată și aprobată Metodologia privind procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică.

Secretară de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

Digitally signed by Novac Carolina
Date: 2026.05.14 17:36:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

